

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 552-01/18-01/01, urbroja: 65-18-03, od 26. ožujka 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru aktom od 23. ožujka 2018. godine, iz sljedećih razloga:

Institut privremenog uzdržavanja uveden je Obiteljskim zakonom (Narodne novine, broj 162/98) i tada je bilo propisano da dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje ako roditelj koji je na temelju pravomoćne sudske odluke ili nagodbe sklopljene pred centrom za socijalnu skrb dužan pridonositi za uzdržavanje djeteta, ne udovoljava svojoj obvezi duže od tri mjeseca. Tada je centar za socijalnu skrb bio dužan na prijedlog drugog roditelja ili po službenoj dužnosti, ako ocijeni da bi zbog toga bilo ugroženo uzdržavanje djeteta, poduzeti mjere da se osiguraju sredstva za privremeno uzdržavanje sve dok roditelj - obveznik uzdržavanja ne počne ponovno udovoljavati svojoj obvezi.

Obiteljskim zakonom (Narodne novine, br. 116/03, 17/04 i 136/04), privremeno uzdržavanje je uređeno na isti način kao navedenim Obiteljskim zakonom iz 1998. godine.

Izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona iz 2007. godine (Narodne novine, broj 107/07) propisano je da dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje ako roditelj koji je na temelju pravomoćne sudske odluke, privremene mjere radi uzdržavanja ili nagodbe sklopljene pred sudom ili centrom za socijalnu skrb dužan pridonositi za uzdržavanje djeteta, ne udovoljava svojoj obvezi duže od šest mjeseci neprekidno ili ako nije platio za šest mjeseci s prekidima ukupno unutar razdoblja od sedam mjeseci, centar za socijalnu skrb dužan je na prijedlog drugog roditelja ili po službenoj dužnosti, donijeti odluku o privremenom uzdržavanju. Pravo traje sve dok roditelj – obveznik uzdržavanja ne počne ponovno udovoljavati svojoj obvezi, u ukupnom trajanju od najdulje tri godine i priznaje se u iznosu od 50% iznosa za uzdržavanje određenog Obiteljskim zakonom.

Donošenjem novog Obiteljskog zakona (Narodne novine, broj 75/14) brisane su odredbe o privremenom uzdržavanju, te je pravo na privremeno uzdržavanje uređeno Zakonom o privremenom uzdržavanju (Narodne novine, broj 92/14, u daljnjem tekstu: Zakon), koji je na snazi od 1. rujna 2014. godine.

Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja, u cijelosti ili djelomice, na temelju ovršne isprave i ako se učini vjerojatnim da baka i djed po roditelju, koji ne stanuje s djetetom i ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja na temelju ovršne isprave, nisu u mogućnosti zadovoljiti njegove minimalne potrebe za uzdržavanje u visini koja je Zakonom propisana kao iznos privremenoga uzdržavanja.

Pod djelomičnim neispunjavanjem obveze uzdržavanja podrazumijeva se da obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje najmanje u iznosu koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenoga uzdržavanja. Pravo se priznaje ako obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja dulje od tri mjeseca neprekidno od dana pokretanja ovršnoga postupka radi ostvarivanja uzdržavanja.

Zakonom su određeni slučajevi kad dijete neće imati pravo na privremeno uzdržavanje: ako je na temelju mjere iz obiteljsko pravne ili socijalne zaštite smješteno u udomiteljskoj obitelji, domu ili drugoj ustanovi socijalne skrbi i ako tražbina uzdržavanja na koju se odnosi ovršna isprava (više) ne postoji.

Pravo traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne u cijelosti udovoljavati svojoj obvezi, u ukupnom trajanju do tri godine. Visina iznosa, od uvođenja ovoga prava, određena je u iznosu 50% zakonskoga minimuma uzdržavanja, a koji su određeni propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi (Obiteljski zakon).

Predmetnim Prijedlogom zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju, predlaže se:

- proširenje prava na strane državljane članice Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i državljane Švicarske Konfederacije koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj,
- skraćivanje roka za stjecanje prava s tri mjeseca na mjesec dana od pokretanja ovršnog postupka,

- izjednačavanje iznosa privremenog uzdržavanja s iznosom minimalnih novčanih iznosa potrebnih za mjesečno uzdržavanje djeteta propisanih Obiteljskim zakonom (s 50% na 100%),
- priznavanje privremenog uzdržavanja do 18. godine života djeteta.

Za provođenje ovoga Zakona predloženo je osiguranje dodatnih 18.000.000 kuna iz državnog proračuna za 2018. godinu te da se sredstva mogu osigurati iz raspoloživih limita Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Pravo na privremeno uzdržavanje propisano je kao djelomična kompenzacija uzdržavanja djeteta (alimentacije) određenog sudskom odlukom ili nagodbom o uzdržavanju, kojim je namjera zaštititi dijete ako je ugroženo njegovo uzdržavanje, dok obveznik uzdržavanja ne počne plaćati uzdržavanje. Pri tome je zakonski rok korištenja prava dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati svoju obvezu, a najduže do tri godine, smatran rokom u kojem će se provesti postupci koji će osigurati izvršavanje obveze uzdržavanja. U pogledu stjecanja prava na privremeno uzdržavanje, vrijeme od tri mjeseca od pokretanja ovršnog postupka je propisano s namjerom da se u tom razdoblju utvrdi da li će se kroz ovršni postupak uspjeti s naplatom uzdržavanja ili će isto eventualno potaknuti obveznika uzdržavanja na plaćanje.

Predložena sredstva od 18.000.000 kuna za provođenje ovoga Zakona nisu planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu. Osim toga, dana je paušalna procjena ocjene potrebnih sredstava. Povećanje opsega i iznosa prava zahtijevalo bi znatno veća financijska sredstva od predloženog povećanja, jer predlagatelj ne predlaže samo povišenje iznosa privremenog uzdržavanja s 50% na 100% već predlaže i proširenje prava na strane državljane izrijekom navedene, kao i produženje prava do 18. godine života djeteta, za što bi trebalo predvidjeti znatno veća financijska sredstva.

Osim navedenog, predlagatelj je dostavio na mišljenje Prijedlog zakona koji u normativnom dijelu nije pripremljen sukladno Jedinostvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, broj 74/15), što je posebno uočljivo u svim predloženim odredbama.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, kao stručni nositelj izrade, priprema Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona kojim se uređuje uzdržavanje djeteta te Nacrt prijedloga Zakona o socijalnoj skrbi kojim se uređuju socijalne naknade za pojedince i obitelji u ugrožavajućim materijalnim prilikama. Nakon uređenja socijalnih naknada i instituta uzdržavanja te posebnih postupaka ovrhe i osiguranja radi naplate uzdržavanja, razmatrat će se potreba za usklađivanjem Zakona o privremenom uzdržavanju.

Iz naprijed navedenih razloga u odnosu na dostavljeni Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju, Vlada Republike Hrvatske predlaže da se isti ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Mariju Pletikosu, državnu tajnicu u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, te dr. sc. Maju Vučinić-Knežević, pomoćnicu ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

P.Z. br. 323

HRVATSKI SABOR

KLASA: 552-01/18-01/01

URBROJ: 65-18-03

Zagreb, 26. ožujka 2018.

50 -- VLAĐA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno:	27-03-2018
Klasifikacijska oznaka	Sig. jed.
022-03/18-12/24	1-1-1
Uredbeni broj.	Pril. Vrij.
65-18-01	-

05, 02

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e, aktom od 23. ožujka 2018. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z. br. 323

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika

Živoga zida i SNAGA-e

Zagreb, 23. ožujak 2018.

Hs**NP*552-01/18-01/01*6533 5-18-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno	23-03-2018		
Klasifikacijska oznaka	552-01/18-01/01		Org jed 65
Urudžbeni broj	6533-5-18-01	Pril 1	Vrij 08

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

g. Gordanu Jandrokoviću

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora, Klub Zastupnika Živog zida i SNAGA-e podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju.

Na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

Predsjednik kluba zastupnika

Ivan Pernar

Prilog:

1. Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o privremenom uzdržavanju.
2. Tekst važećih odredbi Zakona o privremenom uzdržavanju NN 92/2014

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRIVREMENOM
UZDRŽAVANJU**

Zagreb, ožujak 2018.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRIVREMENOM UZDRŽAVANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 62. i 63. Ustava Republike Hrvatske (narodne novine, br. 85/10- pročišćeni tekst, 5/14)

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJE SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Sukladno Ustavnim odredbama Republika Hrvatska osobito štiti obitelj i djecu.

Odgovornost za brigu o djeci je dužnost roditelja, ali je i obveza društva da osiguraju uvjete za njihov kvalitetan rast i razvoj.

Prema podacima objavljenim u priopćenju Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske *Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti za 2016*; stopa djeca koja rastu u siromaštvu (od 0-17) je 19,9 % odnosno veća je otprilike 7% od EU prosjeka. Pogotovo su pogođena djeca koja žive u kućanstvima s većim brojem djece.

Zakon privremenom uzdržavanju (NN 92/14) u slučaju nepodmirenja zakonske obveze uzdržavanja od strane roditelja koji je obveznik uzdržavanja djeteta u slučaju da nije učinjeno vjerojatnim da baka i djed po tom roditelju ne pridonose djetetovu uzdržavanju ima pravo na privremeno uzdržavanje koje iznosi 50 % zakonskog minimuma uzdržavanja.

Rješenje o privremenom uzdržavanju donosi nadležni Centar za socijalnu skrb a sredstva za privremeno uzdržavanje su rashod državnog proračuna RH. Prema proračunu RH za 2018. iznos koji je predviđen za 2018. i 2019. godinu je 18.000.000 kuna i smanjen je u odnosu na 2017. godinu gdje je iznosio 21.800.000 kuna.

Republika Hrvatska podmiruje samo 50% zakonskog minimuma uzdržavanja u slučaju neplaćanja od strane obveznika plaćanja što u trenutku podnošenja ovog preliminarog pregleda iznosi polovicu od sljedećih iznosa sukladno Odluci o minimalnim novčanim iznosima potrebnim za mjesečno uzdržavanje djeteta, NN 28/17):

- za dijete do 6 godina 17% prosječne plaće 966,45 kn,
- za dijete od 7 do 12 godina 20% prosječne plaće 1.137,00 kn,
- za dijete od 13 do 18 godina 22% prosječne plaće 1.250,70 kn

Sredstva u rasponu od 483,22 do 625,35 kuna mjesečno ovisno o dobi djeteta, nisu ni približno dovoljna kako bi se ostvarilo uzdržavanje djeteta, a prema svim podacima upravo povećanje novčanih iznosa za maloljetnu djecu može doprinijeti smanjenju stope siromaštva djece kao najosjetljivije dobne skupine. Budući da država gore navedenom Odlukom propisuje minimalni iznos uzdržavanja za dijete, nema zapreke da upravo isti taj iznos bude i iznos naknade prema Zakonu o privremenom uzdržavanju.

Povećanje iznosa prema kojem RH podmiruje iznos zakonskog minimuma uzdržavanja (a ne samo 50% kako je to slučaj trenutno) temeljem rješenja o privremenom uzdržavanju, te

produžetak prava na naknadu do djetetove punoljetnosti (a ne samo na tri godine ukupno) je učinkovita mjera kojom bi država poboljšala normalan rast i razvoj djece uvelike olakšavajući status i brigu o djetetu samohranih roditelja kao jedne od ugrožene skupine društva.

3. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona potrebno je osigurati dodatnih 18.000.000 kuna iz državnog proračuna Republike Hrvatske, za 2018. godine. Sredstva se mogu osigurati iz raspoloživih limita Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Članak 1

Pravo na privremeno uzdržavanje

Članak 3. dodaje se novi stavak 2., koji glasi:

(2) „Pravo na privremeno uzdržavanje može dobiti i dijete koje nije hrvatski državljanin, u slučaju da je dijete i roditelj s kojim živi državljanin država članica Europske unije (EU), Europskog gospodarskog prostora (EGP-a), državljani Švicarske Konfederacije, a koji imaju prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske“.

Članak 2

II. STJECANJE PRAVA NA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE I VISINA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA

Pretpostavke

Članak 7. stavak 4 mijenja se glasi:

(4) „Dijete iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima pravo na privremeno uzdržavanje ako obveznik uzdržavanja ne ispunjava, u cijelosti ili djelomično svoju obvezu uzdržavanja dulje od trideset dana neprekidno od dana pokretanja ovršnoga postupka radi ostvarivanja uzdržavanja“.

Članak 3

Trajanje prava

Članak 8. stavak 3 mijenja se i glasi:

(3) „Dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje do navršene 18. godine života, a nadležni centar za socijalnu skrb će od roditelja s kojim dijete živi minimalno jednom godišnje tražiti informacije o obvezniku uzdržavanja, kao što su: zadnje radno mjesto, zadnju adresu prebivališta ili boravišta, te na zahtjev Nadležnog centra i sve ostale korisne informacije o obvezniku uzdržavanja, u protivnom, gubi pravo na privremeno uzdržavanje“.

Članak 4

Visina iznosa privremenog uzdržavanja

Članak 9. stavak 1 mijenja se i glasi:

(1) Iza riječi: „u iznosu od“, postotak „50%“ mijenja se sa postotkom „100% zakonskog minimuma“.

Članak 5

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

Ovim člankom osigurava se jednaka mogućnost pred zakonom za državljane EU i EPG-a.

Uz članak 2.

Ovim člankom skraćuje se ukupan proces stjecanja uvjeta za dobivanje privremenog uzdržavanja. Ukupan postupak pred sudom oko dogovora uzdržavanja, može trajati i po nekoliko mjeseci. Potrebno je čekati protek vremena do pravomoćnosti i ovršnosti, zatim izravnu naplatu, a tek nakon proteka roka 3 mjeseca može se podnijeti zahtjev za privremeno uzdržavanje. Ovaj dugi period potrebno je hitno skratiti, kako bi se izbjegle daljnje, za dijete nepovoljne posljedice.

Uz članak 3.

Zakonom je bio predviđen rok od ukupno tri godine za privremeno uzdržavanje. Da bi se zaštitili interesi maloljetnog djeteta, taj rok nije dovoljan. Potrebno je osigurati maloljetnoj djeci mogućnost da dobiju potrebnu pomoć i duže vrijeme uz obvezu roditelja koji podnosi zahtjev, davanja potrebnih relevantnih informacija o drugom roditelju umjesto kojeg država preuzima obvezu uzdržavanja. Država pomoću tih informacija može ostvariti svoja prava naplate, budući da stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja.

Uz članak 4.

Povećava se iznos minimalnog davanja za dijete na osnovu privremenog uzdržavanje. Dosadašnji predviđeni iznos nije ni približno dovoljan za potrebe djeteta.

Članak 5

Propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

Tekst odredbi važećeg zakona koji se mijenjanju

I. OPĆE ODREDBE

Pravo na privremeno uzdržavanje

Članak 3

Pravo na privremeno uzdržavanje pod uvjetima propisanim ovim Zakonom ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

I. STJECANJE PRAVA NA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE I VISINA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA

Pretpostavke

Članak 7.

1) Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja na temelju ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično, i ako se učini vjerojatnim da baka i djed po tom roditelju ne pridonose djetetovu uzdržavanju najmanje u visini koja je ovim Zakonom određena kao iznos privremenog uzdržavanja.

(2) Ako su baka, odnosno djed obveznici uzdržavanja prema ovršnoj ispravi, dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u slučaju da baka, odnosno djed ne ispunjavaju svoju obvezu uzdržavanja na temelju ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično.

(3) Pod djelomičnim neispunjavanjem obveze uzdržavanja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

(4) Dijete iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima pravo na privremeno uzdržavanje ako obveznik uzdržavanja ne ispunjava, u cijelosti ili djelomično svoju obvezu uzdržavanja dulje od tri mjeseca neprekidno od dana pokretanja ovršnoga postupka radi ostvarivanja uzdržavanja.

(5) Dijete nema pravo na privremeno uzdržavanje:

1. ako je na temelju mjere iz obiteljsko-pravne ili socijalne zaštite smješteno u udomiteljskoj obitelji, domu ili drugoj ustanovi socijalne skrbi ili

2. ako tražbina uzdržavanja na koju se odnosi ovršna isprava više ne postoji.

(6) Ako je dijete ostvarivalo pravo na privremeno uzdržavanje u trajanju kraćem od vremenskog razdoblja iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona, u slučaju ponovnog utvrđivanja prava na privremeno uzdržavanje ne primjenjuje se odredba stavka 4. ovoga članka.

(7) Ako je dijete ostvarivalo pravo na privremeno uzdržavanje u trajanju kraćem od vremenskog razdoblja iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona, dijete ima pravo na ponovno ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje ako obveznik uzdržavanja po dospelosti ne

ispuni obvezu uzdržavanja najmanje u iznosu koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

Trajanje prava

Članak 8.

1) Pravo na privremeno uzdržavanje priznaje se od dana podnošenja zahtjeva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti sukladno odredbi članka 10. ovoga Zakona.

(2) Pravo na privremeno uzdržavanje traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje u iznosu koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

(3) Dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u ukupnom trajanju od tri godine.

Visina iznosa privremenog uzdržavanja

Članak 9.

1) Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu od 50% zakonskog minimuma uzdržavanja, osim u slučaju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

(2) Privremeno uzdržavanje ne može se odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja određenog ovršnom ispravom.

(3) Ako Centar utvrdi da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa iz stavka 1. ovoga članka, privremeno uzdržavanje odredit će se u razlici do iznosa iz stavka 1. ovoga članka